

Diferența fundamentală între elevii de azi și cei de ieri: cei de azi nu mai poartă vechile pulovere ale fraților mai mari. Asta e adevărata diferență. Maică-mea îi tricota un pulover lui Bernard, care, crescând, mi-l transmitea mie. Același lucru pentru frații noștri mai mari. „Puloverele” mamei noastre constituiau inevitabila surpriză de Crăciun. Nu exista nici o marcă, nici o etichetă *Pulover împletit de Mama*; cu toate astea, majoritatea copiilor din generația mea purtau pulovere împletite de mame.

Astăzi, nu; cea care îi îmbracă pe cei mici și pe cei mari e Bunica Marketing. Ea e cea care îi îmbracă, îi hrănește, le potolește setea, îi încălță, îi piaptână, îi echipează pe fiecare, ea e cea care îl înzestrează pe elev cu tot soiul de chestii de electronică, îl urcă pe role, pe bicicletă, pe scuter, pe motocicletă, pe trotinetă, ea e cea care îl distrează, îl informează, îl pune la curent cu ultimele noutăți, îl plasează sub transfuzie muzicală permanentă și-l dispersează în cele patru colțuri ale universului consumabil, ea îl adoarme, ea îl trezește, iar când se așază în clasă, ea îi vibrează în fundul buzunarului ca să-l asigure: sunt aici, nu te teme, sunt aici, sunt în telefonul tău mobil!

A doua zi mi-a venit ideea să-i evaluez pe elevii cu care mă încrucișam pe drum, făcând un calcul metodic: 100 de euro bascheții, 110 jeanșii, 120 geaca, 80 rucsacul, 180 walkmanul, 90 de euro telefonul mobil multifuncțional, fără a mai pune la socoteală ce conțin trusele pe care le socotesc la 50 de euro, totul cocoțat pe role noi-nouțe, la 150 de euro perechea. Total: 880 de euro, adică 5 764 de franci de elev, adică 576 400 de franci din copilăria mea. Fiecare din acești puștani valora o jumătate de milion de franci din copilăria mea! Este o estimare medie pe cap de copil din clasa mijlocie, având părinți cu venituri medii, din Parisul de astăzi.

*Daniel Pennac*